

Listy v lahvích

[Knižní novinky](#) | 7.2.2011 | rubrika: Knižní tipy | strana: 27 | autor: [SOŇA FRAŇKOVÁ](#)

Biolog a filozof Stanislav Komárek se díky svým názorům řadí k hrstce lidí, kteří se nebojí kritizovat a ne jen adorovat všechno, co se nabízí. Jeho poslední knihou je opět sbírka krátkých sloupků, glos a úvah, tentokrát vydaných pod názvem Listy v lahvích (Dokořán), vycházejících v letech 2007 až 2010 v Lidových novinách, v Hospodářských novinách či v revui Prostor. Je to soubor v pořadí již druhý (prvním bylo Sloupové aneb Postila, vydal také Dokořán) a čtenář již ví, co má očekávat, obzvláště je-li též čtenářem zmíněných periodik. I přesto, že nejde o úplné novinky, je nespornou výhodou, že zmíněné krátké glosy nejsou odsouzeny k zániku spolu s tiskovinou, nýbrž že mají v knižní podobě mnohem delší trvanlivost. Takže pokud vám v denním tisku unikly, nyní máte možnost přečíst si je pěkně pohromadě v knižní podobě. Ačkoliv jde o názory v podstatě nadčasové, objevují se zde např. reakce na aktuální „problémy“, které v tom kterém období hýbaly společností a jimž se Komárek pochopitelně věnuje. A čtenáři krátký zpětný exkurz neuškodí. Když se jednalo o radaru v Brdech, Komárek to glosoval oblibou ruských umělců (režiséra Šukšina a básníka Lermontova), ale nebyl si jist, zda by si přál sdílet jejich osud v případě, že by ruský vliv příliš převážil, přece jen je mu bližší západní jednání a uvažování. Čtenář musí akceptovat, že v mnoha názorech je Komárek bytostný skeptik a nesdílí ono všeobjímající budovatelské nadšení. Jeho nedůvěřivost vůči modlám dneška je ovšem sympatická a osvěžující (i když s ním člověk ve všem nemusí souhlasit), stejně jako jsou některá jeho doporučení, např. stran jeho revitalizace politického systému, který se jeví víc než nefunkční – navrhuje rozehnutí politických stran a do parlamentu navrhuje dosadit starosty obcí. Jasno má i co se týče období po naší slavné „sametové revoluci“ – opět je podle něj nouze o „lepší“ místa a ti, kdo si je přejí, potřebují zejména držet hubu a krok. Opět je nutné, nechceme-li zůstat zcela na okraji, tvrdit, že černé je bílé, tak jak to požaduje panevropský či transatlantický anonym. K tomu si všímá prorůstání politických stran do všech jednotlivostí společnosti, kde poté píle ani nadání nevedou k ničemu a kde hrají rozhodující roli konexe: „všichni drží to, co uchvátili, a vzájemně na sebe cení zuby.“ Jeho pole působnosti je značně široké – osciluje od politiky přes kulturu k biologii a nevynechává ani historii. Jako emigrant žil nějakou dobu v sousedním Rakousku, a možná i proto dost často srovnává současný stav u nás s někdejší rakousko-uherskou monarchií a všímá si jejího dědictví. Všímá si, že „starorakouská a vůbec středoevropská společnost je tradičně spíše ‚protekční‘, kdy většina člověkova kapitálu spočívá v jeho společenské pozici a z ní plynoucích privilegiích.“ Stejně tak se věnuje i žhavému dnešku – jedním z posledních příspěvků jsou ty, které se týkají trendů v potravinářském průmyslu a snahou produkovat nekvalitní, ve vysoké míře chemicky vyráběné potraviny. „Nikdo netušil, že za dvacet let po revoluci, za všeobecného bohatství a přes šedesát let od konce války budou supermarkety plné levného náhražkového zboží, na které se obyvatelstvo chtivé výhodné koupě bude trást.“ V dnešní lačné době je tudíž důležité čas od času si připomenout, že naše země stále jen nevzkvétá, že pravda a láska nezmítly a že král je nahý. A Stanislav Komárek to ví.